

101

ЧИЊЕНИЦА КОЈУ ТРЕБА ДА ЗНАШ О

ДИНОСАУРУСИМА

101

ЧИЊЕНИЦА КОЈУ ТРЕБА ДА ЗНАШ О

ДИНОСАУРУСИМА

Наслов оригинала:

101 cosas que deberías saber sobre los dinosaurios

Copyright @ SUSAETA EDITIONS, S.A. – Obra colectiva

Translation copyright @ 2015 за српско издање, ЛАГУНА

Дизајн: Естел Талавера

Текст: Нико Домингез

Редактура: тим Susaeta

Илустрације: Ф. Валиенте / тим Susaeta

Превод: Весна Стојковић

Лактура: Драгана Матић Радосављевић

Коректура: Живана Рашковић

Слог и прелом: Јелена Радојичић

За издавача: Дејан Папић

Штампа: Хонгконг

Тираж: 5000

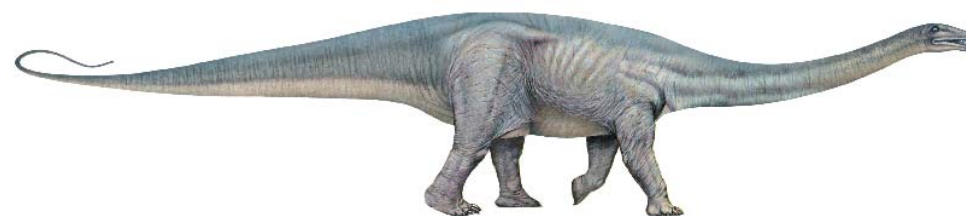
Издавач: Лагуна, Београд

info@laguna.rs

www.laguna.rs

Превела са шпанског

Весна Стојковић

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

ДОМИНГЕС, Нико

[Сто једна]

101 чињеница коју треба да знаш о диносаурусима / [текст Нико Домингез ; илустрације Ф. Валиенте] ; превела Весна Стојковић. - Београд : Laguna, 2015 (Хонгконг). - 55 стр. : илустр. ; 23 cm

Превод дела: 101 cosas que deberías saber sobre los dinosaurios. - Податак о аутору преузет из колофона. - Регистар.

ISBN 978-86-521-1789-5

568.19(02.053.2)

COBISS.SR-ID 212031244

■ Laguna ■

Садржај

Садржај

Узбудљива врста 6

Претеча диносауруса 8

Први диносауруси 12

Освајање копна и ваздуха 16

Доба џинова 20

Мора из доба јуре 24

Високо у ваздуху 28

Ловци и плен 30

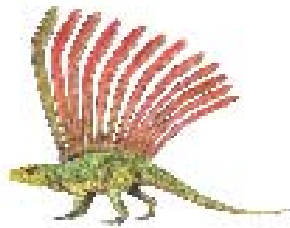
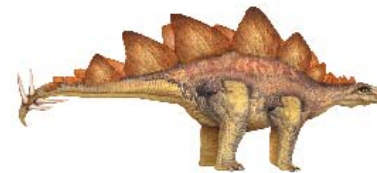
Размножавање 34

Необични „пачји кљунови“ 36

Златно доба диносауруса 40

Велика ватрена лопта 44

После диносауруса 46

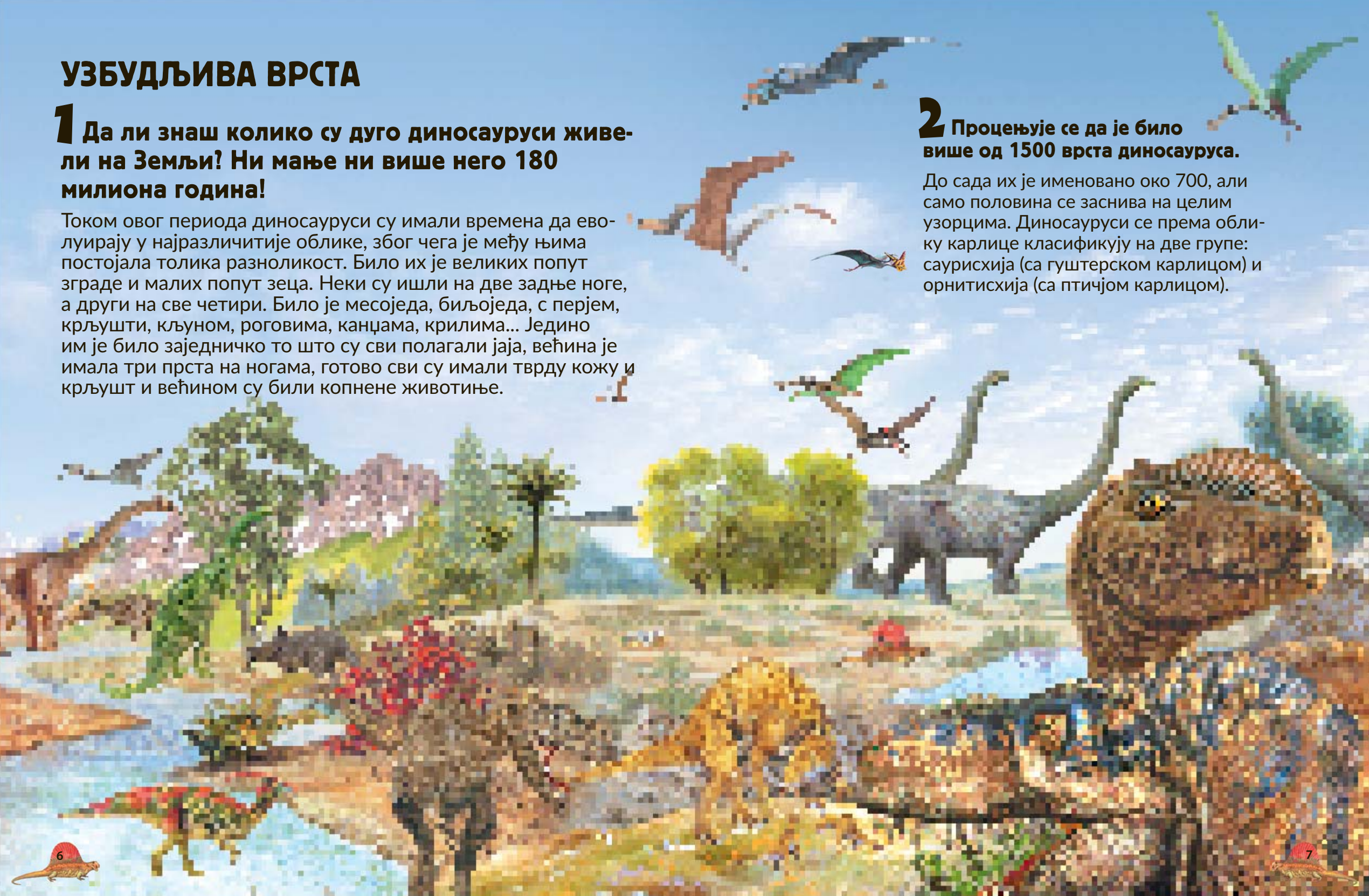
УЗБУДЉИВА ВРСТА

1 Да ли знаш колико су дуго диносауруси живели на Земљи? Ни мање ни више него **180 милиона година!**

Током овог периода диносауруси су имали времена да еволуирају у најразличитије облике, због чега је међу њима постојала толика разноликост. Било их је великих попут зграде и малих попут зеца. Неки су ишли на две задње ноге, а други на све четири. Било је месоједа, биљоједа, с перјем, крљушти, кљуном, роговима, канџама, крилима... Једино им је било заједничко то што су сви полагали јаја, већина је имала три прста на ногама, готово сви су имали тврду кожу и крљушт и већином су били копнене животиње.

2 Процењује се да је било више од **1500** врста диносауруса.

До сада их је именовано око 700, али само половина се заснива на целим узорцима. Диносауруси се према облику карлице класификују на две групе: саурисхија (са гуштерском карлицом) и орнитисхија (са птичјом карлицом).

ПРЕТЕЧА ДИНОСАУРУСА

3 Током перма, мора су се повукла а плића језера су нестала.

Тако је откривена велика површина копна. Настало је мноштво пустиња али и четинарских шума, а неке животиње, попут рептила, почеле су да се настањују на копну.

МИЉРЕТА је био рептил налик великом гуштеру. Био је дуг 60 центиметара а вероватно се хранио инсектима.

4 Рептили од којих су потекли сисари највише су се раширили и крајем перма доминирали су Земљом.

Пеликосауруси су били најраспрострањеније и најупечатљивије животиње, а међу њима је најтипичнији био диметредон. Био је доминантан грабљивац, имао је изглед гуштера и леђно пераје у облику једра, које му је омогућавало да регулише своју температуру.

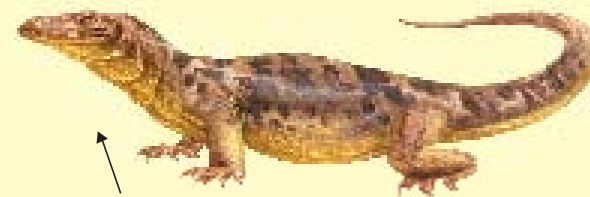
И поред свог смешног изгледа, ДИМЕТРОДОН је био веома крволочан грабљивац. Био је дугачак два метра и био је један од првих рептила који су имали крсту.

5 Архосауруси су се раширили планетом.

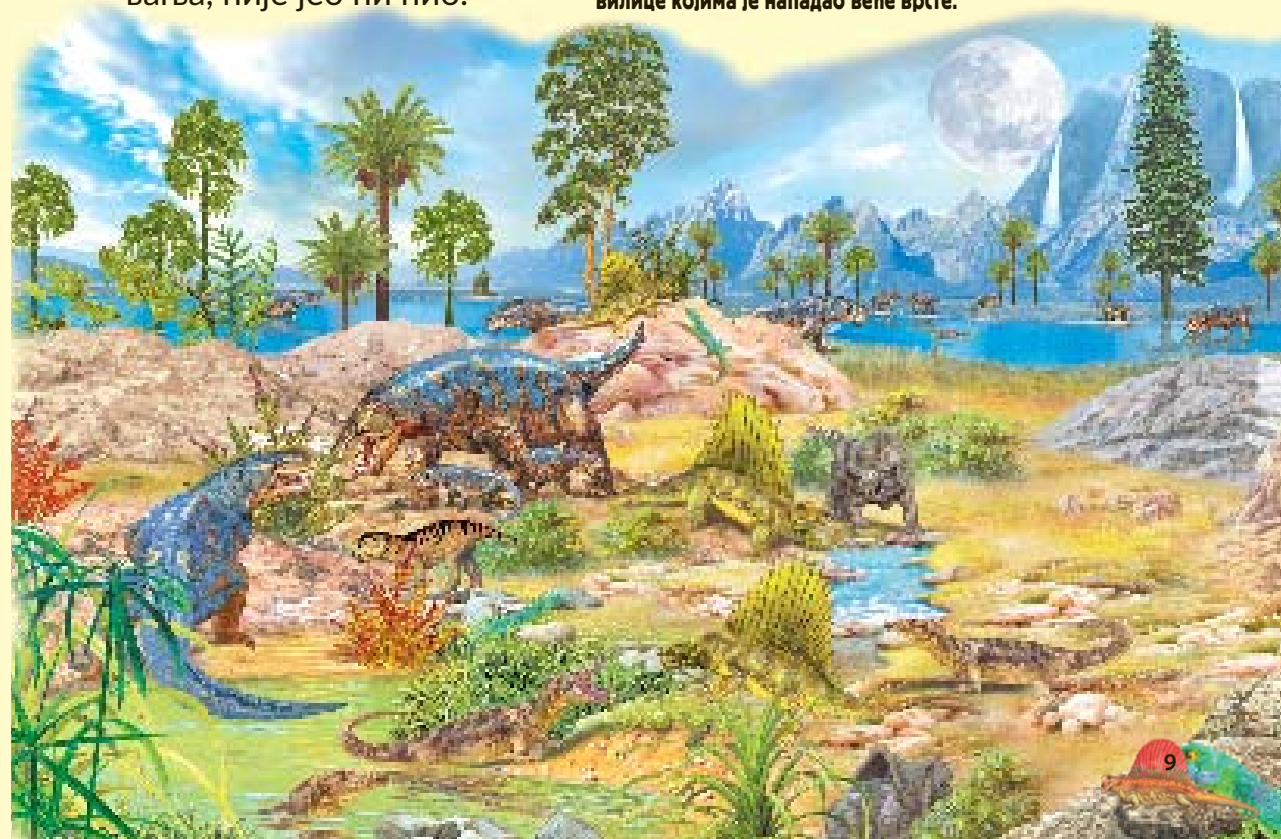
Ови рептили били су директне претече диносауруса и птеросауруса, али и данашњих животиња, на пример птица и крокодила.

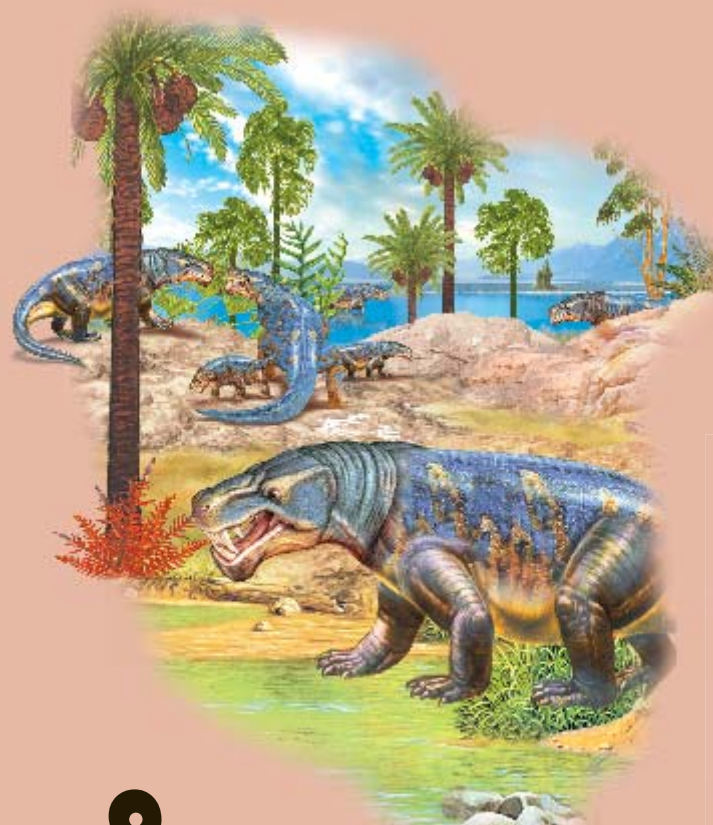
7 Протерозухус је веома личио на данашње крокодиле.

Верује се да је током сувог периода био у стању мировања, није јео ни пио.

ПРОТЕРОЗУХУС је имао снажне вилице којима је нападао веће врсте.

8 Горгонопси су били месоједи који су доминирали касним пермом.

Имали су дуге очњаке у облику сечива сабље и невероватно снажне секутиће.

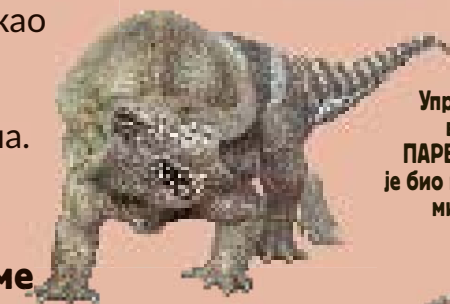
ДА ЛИ ЗНАШ?

Научници су установили да су птице, а не рептили, најближи рођаци диносауруса.

9 Парејасаурус је имао ноге налик слоновским.

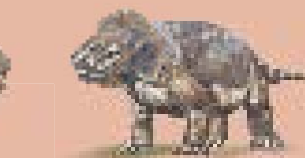
Био је типични биљојед у областима с ниском вегетацијом. Његове снажне ноге шириле су се ка споља, као код рептила. Ивице његових зуба биле су тестерасте како би боље кидали биљна влакна. Имали су зубе и на непцима!

Упркос својој величини, ПАРЕЈАСАУРУС је био прилично мирољубив биљојед.

10 Период перм своје име дугује Перму, некадашњој руској провинцији.

Ова област се налази на планинама Урала, где је било много открића из овог периода.

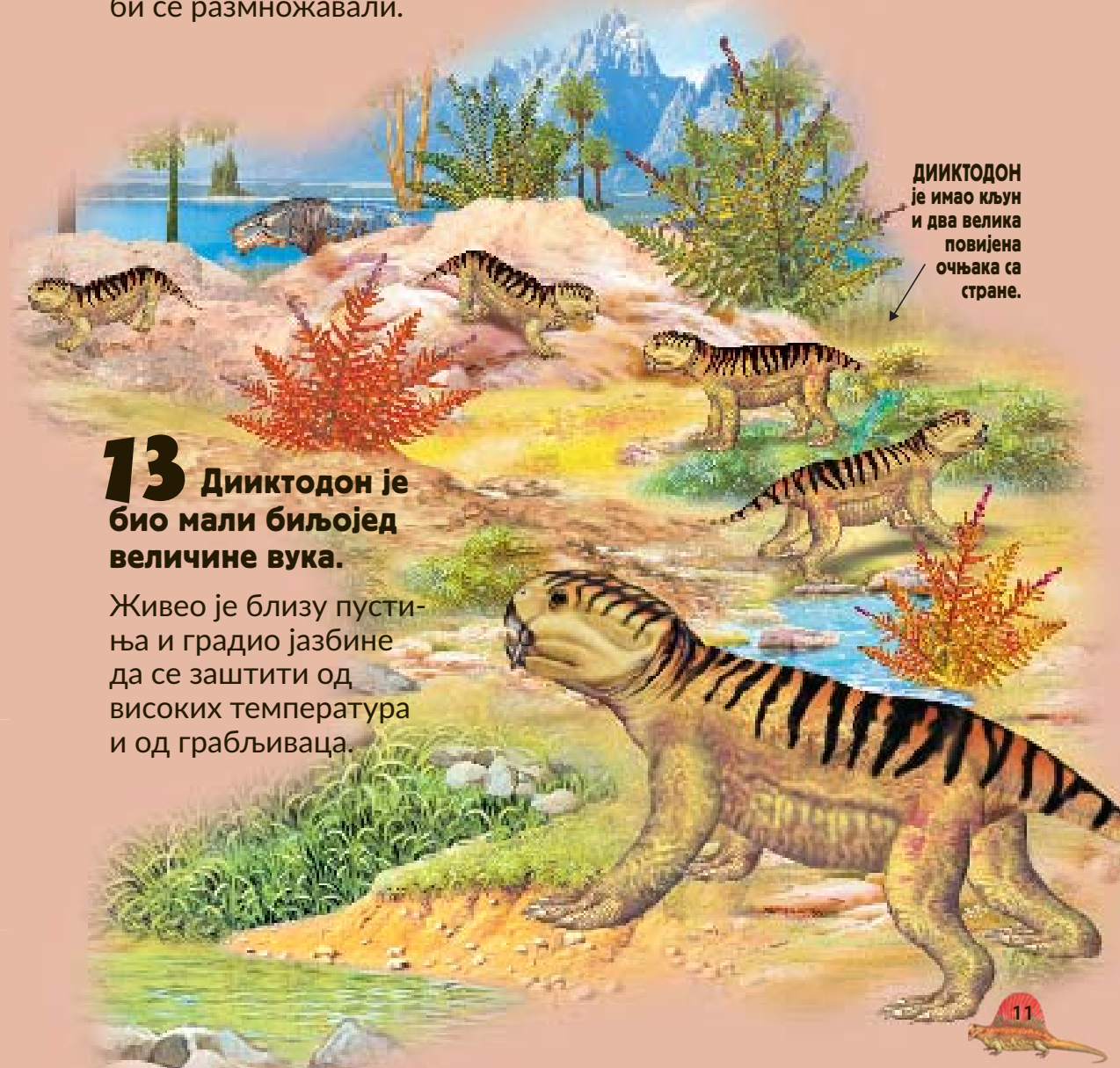
Леђа су му била заштићена окошталом плочом смештеном на кожи.

11 У овом периоду, неки водоземци су еволуирали у рептиле.

Њихова јаја су добила амнион – опну која садржи неопходну течност, па више нису зависили од воде да би се размножавали.

12 Крајем перма дошло је до великог истребљења животињских врста.

Научници не могу тачно да објасне шта се на Земљи догодило, али нестало је 90% морских и 70% копнених животиња.

ДИИКТОДОН је имао клун и два велика повијена очњака са стране.

13 Дииктодон је био мали биљојед величине вука.

Живео је близу пустиња и градио јазбине да се заштити од високих температура и од грабљиваца.